

Othello,

een bewerking van dood paard

De Othello in deze tekst is een bewerking van Shakespeare's tekst. Deze bewerking hebben we gemaakt voor de voorstelling 'Bye Bye' van toneelgezelschap Dood Paard, die in het voorjaar van 2011 in première ging.

De achterliggende gedachte bij de bewerking was dat hij gespeeld ging worden door twee toneelspelers. Daarbij waren we vooral getroffen door de briljante dialogen tussen Jago en Othello, die het hart van het stuk vormen. We zijn begonnen eerst die te vertalen om vervolgens, als kringen rond een steen die in het water wordt gegooid, scènes toe te voegen die we nodig achtten om voldoende context te scheppen om de motieven van de hoofpersonages te begrijpen, of, net zo vaak, met verbazing gade te slaan.

Bij de vertaling hebben we gezocht naar een taal waarin directheid samengaat met poëzie. Zoals bij alle Shakespeare-vertaling- en van Dood Paard, hebben we het metrum en het rijm van het origineel losgelaten. Desalniettemin is de klankkleur van het woord en het ritme van de zin minstens zo belangrijk als de betekenis van de tekst.

Kuno Bakker en Gillis Biesheuvel

dramatis personae

RODERIGO

JAGO

CASSIO

OTHELLO

DESDEMONA

EMILIA

CHAIB

I

ACT 1-1

RODERIGO Dat meen je niet. Het valt me vies tegen van je, Jago, dat ik je al mijn geld geef, en nu van niets weet.

JAGO Jezuschristus. Luister dan naar me. Dit gaat ook mijn verbeelding te boven. Walgelijk.

RODERIGO Want jij haat hem toch, zei je?

JAGO Dat is zwak uitgedrukt. Drie mensen met behoorlijk wat invloed, hebben persoonlijk bij hem gelobbyd, om mij tot zijn luitenant te maken. Ik weet wat ik waard ben, en voor minder doe ik het niet. Maar hoogmoedig en zelfvoldaan als hij is,

poeiert hij ze af met een omslachtig verhaal, vol botte oorlogsretoriek, met als resultaat dat hij ze afwijst.

'Feitelijk,' zegt hij 'heb ik mijn luitenant al gekozen.' En wie was dat dan wel? Nou, een feitelijk rekenwonder. Ene Michael Cassio, uit Florence of all places, die de oorlog vooral uit boeken kent. Veel gezwets maar weinig zweet. Maar hij is het geworden. En ik, die hij heeft zien vechten op Rhodos en Cyprus tegen christenen en heidenen, wordt voorbij gestoken door baten en lasten.

Zo'n boekhouder moet blijkbaar zijn luitenant worden, en ik, godbetert, de vaandeldrager van Zijne Koninklijke Negerheid.

RODERIGO Ik zou toch liever zijn beul zijn.

JAGO Wat wil je ook. Dat is de pest van het hele systeem. Promotie gaat via voorspraak en vriendendienst, en niet zoals vroeger op basis van anciënniteit, toen je gewoon degene voor je opvolgde. Oordeel nu zelf maar hoe ik tegenover Othello sta.

RODERIGO Dan zou ik niet voor hem werken.

JAGO Maak je geen zorgen. Ik werk voor hem in dienst van mezelf. Als ik Othello was, zou ik geen Jago naast me dulden. Mocht mijn gedrag ooit mijn innerlijke motieven verraden, zal het niet lang duren voordat mijn hart in mijn hand ligt, als kraaienvoer.

Ik ben niet wat ik ben.

ACT 1-2

JAGO Hoewel ik in de oorlog mensen heb gedood, ben ik geen voorstander van koelbloedige moord. Soms zou ik wel wat gewetenlozer moeten zijn. Ik heb Brabantio wel negen à tien keer tussen z'n ribben willen steken.

OTHELLO Het is goed dat je 't niet deed.

JAGO Ja, maar 't kostte me moeite. Maar luister, ben je nou echt getrouwd? Want Brabantio heeft invloed en, zal je dwingen tot een scheiding, of je bestoken met aanklachten, en de wet zover oprekken als hij kan.

OTHELLO Laat hem lekker z'n gang gaan. Mijn staat van dienst zal zorgen, dat zijn aanklachten worden geseponeerd. Als het moet zal ik eens opscheppen, over mijn koninklijke afkomst. Weet je, Jago, als ik niet zoveel van Desdemona hield, zou ik deze huiselijkheid onmiddellijk inruilen voor de schatten van de zee. Wat zijn **dat** voor fakkels?

JAGO Dat is de ontketende vader met zijn vriendenclub. Ga maar snel naar binnen.

OTHELLO Ik niet, ik wil gevonden worden. Mijn daden, mijn rechten en mijn onkreukbaarheid, pleiten me vrij. Zijn ze het wel?

3

ACT I-3

RODERIGO Jago.

JAGO Wat zegt-ie?

RODERIGO Wat denk je dat ik nu moet doen?

JAGO Naar bed en slapen.

RODERIGO Ik ga me meteen verdrinken.

JAGO Als je dat doet, wil ik daarna niets meer met je te maken hebben. Idioot.

RODERIGO Het is idioot te blijven leven als het leven een kwelling is. We krijgen sterven voorgeschreven, als de dood onze dokter is.

JAGO Wat een dooddooener. Ik loop nu al een tijdje rond op deze wereld, en sinds ik het verschil kan zien tussen geluk en pijn, heb ik nog nooit een man ontmoet die wist hoe hij van zichzelf moest houden. Ik word nog liever een baviaan, dan dat ik me verdrink om zo'n parkiet.

RODERIGO Wat moet ik doen? Ik schaam me dat ik zo waanzinnig verliefd ben, maar ik heb geen kracht om er iets aan te veranderen.

JAGO Kracht? In je broek. We bepalen zelf wie of wat we zijn. Ons lichaam is een tuin en onze wil de tuinman. Zetten we brandnetels of zaaien we sla, planten we marjolein en plukken we tijm? Doen we één soort kruid, of willen we variëteiten? Kiezen we voor gemakzucht, of pakken we de schoffel? Het is onze wil die daarover beslist.

Als de weegschaal van het leven, niet ratio tegen drift afwoog, dan zou onze passie en smerige natuur, ons aanzetten tot de meest perverse daden. Maar we hebben verstand om onze opwellingen, vleselijke lusten en ongebreidelde geilheid in toom te houden. Waaruit ik afleid dat wat jij liefde noemt, gewoon wildgroei is.

RODERIGO Dat klopt niet.

JAGO Ach, je lust smeekt en je wil geeft toe. Kom op, wees een man. Jezelf verdrinken. Katjes en puppies verdrink je. Ik ben je vriend, en met ankerkabels verbind ik me aan datgene wat jou toekomt. En nooit kon ik je beter helpen dan nu. Maak je bezit te gelde, ga mee met de oorlog, en plak een baard op dat lieve gezichtje. Zorg voor geld, zeg ik.

Desdemona zal niet lang verliefd blijven op die naffer – zorg voor geld – en hij niet op haar.

Het was een oplaaiende vlam, die even plotseling weer zal uitdoven – zorg nou voor geld. Die

Arabieren willen altijd weer wat anders – Neem al je geld mee. Het voedsel dat hem nu zo zoet smaakt als honing, zal snel bitter worden als zwarte thee.

Ze moet hem gaan inruilen voor iets jongers. Als ze genoeg heeft van zijn lichaam, zal ze haar foute keuze inzien. Ze moet hem inruilen. Dat moet.

Zorg daarom voor geld. Als je jezelf kapot wil maken, doe het dan op een elegantere manier dan verdrinken –

Haal zoveel geld op als je kan. Het moet wel heel bizar lopen als zo'n heilig ritueeltje, en de broze belofte tussen een zwervende Berber en een superfijnzinnige Venitiaanse jou ervan weerhoudt, van haar te genieten. Haal je geld op. Je verdrinken maakt meer kapot dan je lief is. Liever hangend het genot omarmen, dan zinkend haar lijf te missen.

RODERIGO Kan ik al mijn hoop aan je ophangen als het moet?

JAGO Reken maar – kom, haal je geld. Ik heb het je vaak gezegd, en ik zeg het je nog eens en nog eens: ik haat die Berber. Er wordt gefluisterd dat hij in mijn bed, mijn taak vervuld heeft. Ik weet niet of

het waar is, maar mijn achterdocht denkt van wel
en

zet mij aan het werk. Ik heb dus goede redenen en jij
niet minder. Laten we samenwerken. Jij zet hem
horens op, geniet ervan, en laat mij lachen. Schiet
op verzamel je geld. Morgen meer. Bye bye.

RODERIGO Tot morgen.

JAGO Geen woord meer over verdrinken, goed?

RODERIGO Ik ben veranderd.

JAGO Schiet op, tot ziens. Neem genoeg geld mee.

RODERIGO Ik ga al mijn land verkopen.

4

ACT II-1

JAGO Kom hier.

Als je dapper bent, luister dan naar me.

Cassio heeft vanavond wacht.

En je weet dat Desdemona smoorverliefd is op hem.

RODERIGO Op hem? Dat kan niet.

JAGO Ssst.

Ze viel compleet voor die Arabier door zijn gebluf

En fantastische leugens.

Zal ze van die mythomaan blijven houden?

Dat geloof je toch niet?

Het oog wil ook wat.

En welk plezier beleeft zij aan zijn duivelskop?

Als het bloed weer afgekoeld is na het sporten

Kan alleen schoonheid, overeenkomst in leeftijd,
gedrag

En uiterlijk – wat die Berber dus allemaal mist –
er voor zorgen dat de lust weer oplaait.

Haar fijnzinnige wezentje zal zich misbruikt voelen
En gaan walgen van de Arabier.

De natuur zal haar tot een nieuwe keuze dwingen.
En wie anders dan Cassio gaat er met deze prijs
vandoor?

Een snelle jongen, vooral bezig zich redelijk en
beschaafd voor te doen

In dienst van zijn verborgen geile lusten.

Bovendien is hij knap en jong

Waardoor die lieve schat al een oogje op hem heeft.

RODERIGO Dat geloof ik niet van haar.

Het is een hartstikke vroom meisje.

JAGO Vrome pruim.

De wijn die ze drinkt is van druiven gemaakt.

Als ze zo vroom is was ze nooit op die Berber
gevallen.

Vrome pudding.

Je hebt toch wel gezien hoe ze aan zijn hand zat te
friemelen?

RODERIGO Natuurlijk, maar dat was pure beleefdheid.

JAGO Pure hitsigheid, die niet veel vrooms belooft.

Maar luister, ik heb je uit Venetië hierheen gebracht
en vraag

Je nu de wacht te houden, met Cassio, die jou niet
kent.

Kijk of je hem kwaad krijgt

Door te hard te praten of zijn professionaliteit in
twijfel te trekken of iets dergelijks.

RODERIGO Goed.

JAGO Hij is heetgebakerd en snel op z'n tenen getrapt

En zou je weleens met z'n stok kunnen slaan.
Lok dat maar uit.
Dat is genoeg om de Cyprioten hier in opstand te laten komen
Waarop hij zijn functie moet neerleggen
Om het eiland weer rustig te krijgen.
Dat effent de weg naar jouw verlangens
En geeft mij de juiste middelen in handen om ons doel te bereiken.

RODERIGO Ik zal het doen, als het me lukt.

JAGO Natuurlijk lukt het je.

Ik moet nu zijn koffers aan land brengen.

Tot ziens.

RODERIGO Bye bye.

JAGO Ik denk dat Cassio echt wel gek op haar is.

En zij ook wel op hem.

Die Berber, ik zeg het niet graag,

Is evenwichtig, liefdevol en betrouwbaar

En zal, denk ik, een goede man voor Desdemona zijn.

Ik zelf ben ook verliefd op haar,

niet uit pure wellust

maar meer uit wraakzucht

want ik verdenk die geile Arabier ervan

dat hij op mijn paardje heeft gereden

en de gedachte alleen al vreet mijn ingewanden kapot.

En niets geneest mijn hart meer

Dan dat ik hem dat betaald zet, vrouw om vrouw.

Of anders giet ik die Berber vol met jaloezie

Waar geen mens ooit van geneest.

Die Cassio krijgt het dan zwaar te verduren

En terecht

Want ik vrees dat Cassio ook mijn slaapmuts draagt.

5

ACT III-3

DESDEMONA Wees er zeker van, Cassio, dat ik voor
jou zal doen

Wat binnen mijn mogelijkheden ligt.

Twijfel er niet aan.

Je krijgt je rang terug.

Wees er zeker van,

Als ik me ergens aan verbind

Ga ik door tot het bittere einde.

Othello zal niet rusten.

Ik hou hem wakker tot hij toegeeft

En praat op hem in tot hij opgeeft.

Zijn bed wordt schoolbank

Zijn tafel een verdachtenbank.

Bij alles wat hij doet zal ik Cassio's kwestie

Ter sprake brengen.

Wees gerust Cassio

Want je pleitbezorger sterft liever

Dan dat ze jouw zaak opgeeft.

JAGO Hm, dat bevalt me niet.

OTHELLO Wat zeg je?

JAGO Niks. Tenminste... Nee laat maar.

OTHELLO Liep Cassio nou net bij mijn vrouw weg?

JAGO Cassio?

Nee, die zou toch niet voor jou wegsluipen?

Zo schuldbewust.

OTHELLO Volgens mij was hij 't wel.

DESDEMONA Dag schat.

Ik kreeg net een aanzoek van een man
die ernstig gebukt gaat onder jouw woede.

OTHELLO Wie bedoel je?

DESDEMONA Jouw luitenant, Cassio.

Als ik je met mijn charme of invloed kan overtuigen
Stem dan in met zijn onmiddellijke rehabilitatie.

Want als hij niet echt van je houdt

En niet onbedoeld, maar bewust in de fout ging

Dan weet ik niet meer wie ik moet vertrouwen.

Alsjeblieft, neem hem weer aan.

OTHELLO Liep hij nou net weg?

DESDEMONA Jazeker, en hij was zo aangeslagen

Dat hij een deel van zijn verdriet

bij me achterliet en ik nu met hem meevoel.

Neem hem weer aan.

OTHELLO Nu niet, Desdemona, een andere keer.

DESDEMONA Maar wel snel.

OTHELLO Voor jou, schat, zo gauw mogelijk.

DESDEMONA Vanavond, bij het avondeten?

OTHELLO Nee, vanavond niet.

DESDEMONA Morgen bij de lunch dan?

OTHELLO Ik lunch niet thuis.

Ik heb een meeting met de officieren bij de muur.

DESDEMONA Morgenavond dan, goed? Of
dinsdagochtend.

Dinsdagmiddag, of avond. Op woensdagochtend.

Alsjeblieft, zeg wanneer, maar langer dan drie dagen

Mag het niet duren.

Echt waar, hij heeft spijt

En goed beschouwd is zo'n misstap

– behalve misschien in de oorlog –

toch nauwelijks een fout te noemen

die straf verdient.

Wanneer kan hij langskomen?

Zeg het me, Othello.

Ik vraag me serieus af

Wat jij me zou kunnen vragen

Dat ik zou weigeren of waarbij ik zou

tegensputteren.

Zeg! Michael Cassio heeft jou geholpen mij te veroveren.

En altijd als ik iets gemeens over je zei, nam hij het voor je op.

Is het zo moeilijk hem zijn positie terug te geven?

Ik zou –

OTHELLO Hou maar op –

Hij mag komen wanneer hij wil.

Ik kan je niets weigeren.

DESDEMONA Hallo, ik vraag niet om een gunst.

Het is alsof ik je zou vragen je handschoenen aan te doen

Of goed te eten, of een dikke jas aan te doen

Of goed voor jezelf te zorgen.

Nee, als ik je iets vraag

Waarbij onze liefde op het spel staat

Zal het iets groots en belangrijks zijn

En moeilijk om toe te staan.

OTHELLO Ik kan je niets weigeren.

Maar sta mij nu dan toe

Even alleen zijn.

DESDEMONA Zal ik het je weigeren?

Nee.

Dag, schat.

OTHELLO Dag, Desdemona, ik kom meteen.

DESDEMONA Volg je hart en wat je ook doet

Ik blijf je vrouw.

OTHELLO Heerlijke duivel.

Ik ben verloren als ik niet meer van je hou

En als ik niet meer van je hou ben ik verloren.

JAGO Opperbevelhebber der strijdkrachten...

OTHELLO Wat zeg je?

JAGO Wist Cassio eigenlijk dat jij verliefd op haar was?

OTHELLO Ja, dat wist hij.

Waarom vraag je dat?

JAGO Gewoon, om te kijken of het klopt wat ik dacht.

No further harm.

OTHELLO No further harm?

Wat dacht je dan?

JAGO Dat hij haar toen nog niet kende.

OTHELLO Jawel.

Hij liep altijd met briefjes op en neer.

JAGO Echt?

OTHELLO Echt?

Ja, echt.

Is daar iets mis mee?

Is hij niet te vertrouwen?

JAGO Te vertrouwen?

OTHELLO Te vertrouwen?

Te vertrouwen, ja.

JAGO Voor zover ik weet.

OTHELLO Wat denk je?

JAGO Wat denk ik?

OTHELLO Wat denk ik?

Jezus, je lijkt m'n echo wel.

Er zit daar een gruwelijk monster

En je wil het niet laten zien.

Er is iets.

Net zei je: 'dat bevalt me niet' toen Cassio
Bij Desdemona wegging.

Wat beviel je niet?

En toen ik je vertelde dat hij mij heeft geholpen

Haar te versieren riep je 'echt?'

Diepe sporen verschenen er op je voorhoofd.

Alsof daarachter een vreselijk idee gevangen zit.

Als je van me houdt zeg dan wat je denkt.

JAGO Je weet dat ik van je hou.

OTHELLO Ik denk van wel.

Ik weet dat je een groot hart hebt, eerlijk bent

En je woorden weegt.

Maar juist daarom beangstigt me
dat gestotter van je.

Een bedrieger doet dat met opzet

Maar voor iemand die eerlijk is

Zijn het onderdrukte signalen van het hart.

JAGO Echt

Michael Cassio

Denk ik

Is eerlijk.

OTHELLO Dat denk ik ook.

JAGO Je bent wat je lijkt

Wat je niet bent, moet je niet lijken.

OTHELLO Inderdaad, je bent wat je lijkt.

JAGO Daarom denk ik dat Cassio eerlijk is.

OTHELLO Nee, er is meer.

Alsjebieft zeg me wat je denkt

Wat er allemaal in je omgaat.

Gebruik voor de ergste gedachten

Ook de ergste woorden.

JAGO Het spijt me.

Ik moet voldoen aan mijn plichten

Maar hiertoe kan je zelfs een slaaf niet dwingen:

Zeggen wat ik denk.

Als het gemeen en vals is?

Zelfs het mooiste huis heeft weleens schimmel.

Het zuiverste hart weleens onzuivere motieven.

OTHELLO Je verraadt je eigen vriend

Als je denkt dat hem iets aangedaan wordt

En daarover zwijgt.

JAGO Luister

Ik zit er weleens flink naast

Ik heb de neiging op zoek te gaan naar bedrog

Ik ben achterdochtig, soms onterecht

Dus

Als je blijft besteed niet teveel aandacht aan mijn
wankele beschuldigingen

En maak het jezelf niet moeilijk door mijn

rommelige en vage observaties:

Het is niet goed voor jouw gemoedsrust en welzijn

En voor mijn zelfrespect en geloofwaardigheid

Als ik je zeg wat ik denk.

OTHELLO Godverdomme.

Waar heb je 't over.

JAGO Een goede reputatie geeft mijn karakter glans.

Iemand die mijn geld steelt steelt rommel

't is iets – 't is niets

't was van mij, 't is nu van hem

daarvoor van nog een hele meute –

Maar iemand die mijn reputatie van me afpakt

Maakt zichzelf niet rijker

Maar mij wel armer.

OTHELLO Jezus, ik wil weten wat je denkt.

JAGO Nee. Zelfs al lag m'n hart in je hand.

En zolang ik het bewaak, zwijg ik.

OTHELLO Ha.

JAGO Wees voorzichtig met jaloezie.

Het beest met de groene ogen.

Dat zich lachend voedt met het hart van zijn
slachtoffer.

Een hoorndrager die het weet en niet meer verliefd
is heeft geluk.

Maar het moet tergend zijn als je smoorverliefd bent
maar twijfelt

Verdenkt maar toch van haar houdt.

OTHELLO Verschrikkelijk.

JAGO Arm en tevreden is rijk

Maar rijkdom is schraal

Als je bang bent het te verliezen.

Godverdomme, spaar de harten van mijn vrienden
voor jaloezie.

OTHELLO Waarom – waarom zeg je dit?

Denk je dat ik met jaloezie wil leven

Om bij elke stand van de maan een nieuwe
verdenking te zien?

Nee: een keer twijfelen is voor altijd zeker.

Ik ben een geit

als ik me druk maak om dat soort

Opgeblazen en ingezongen spookbeelden

Die jij me voorhoudt.

Ik wordt niet jaloers als je zegt dat mijn liefje mooi
is

Goed gevuld, fijn om mee op te trekken

Vrijuit praat, goed kan zingen, spelen en dansen:

Dit maakt een mooi mens alleen maar mooier.

Ook al heb ik mijn gebreken

Ik laat me niet leiden door de angst dat zij

Ontrouw zou kunnen zijn.

Ze had ogen en ze koos mij.

Nee, Jago

Ik wil zien voor ik twijfel

Als ik twijfel, bewijs
En bij bewijs:
Weg liefde, weg jaloezie.

JAGO Gelukkig.

Nu weet ik dat ik openhartig kan zijn.

Luister.

Ik zwijg nog van bewijzen.

Let op Desdemona als ze samen met Cassio is.

Kijk zonder jaloezie, maar met argwaan.

Het zou jammer zijn als jouw goedheid

Door jouw goeieghed werd misbruikt.

Let op.

Ik ken ons land.

In Venetië tonen ze de hemel uitspattingen

Die ze thuis niet laten zien.

Hun geweten zegt nooit:

doe dat niet

Maar

hou het verborgen.

OTHELLO Meen je dat nou?

JAGO Ze bedroog haar vader toen ze voor jou koos.

Want toen het leek alsof ze bibberde en beefde voor
jouw uiterlijk

Was ze smoorverliefd.

OTHELLO Dat is waar.

JAGO Dat bedoel ik.

Als zij zo jong al zo kan faken

Dat haar vader daar met open ogen inloopt

Als tegen een open deur –

Hij dacht aan tovertrucs.

Maar ik moet me schamen.

Neem me niet kwalijk,

Ik hou gewoon teveel van je.

OTHELLO Ik blijf je eeuwig dankbaar.

JAGO Ik zie dat je hierdoor 'n beetje aangeslagen bent.

OTHELLO Nee totaal niet
Nee
Totaal niet.

JAGO Nou, ik ben bang van wel.
Ik hoop dat je beseft dat ik dit
Allemaal uit liefde zeg.
Ik zie dat je geëmotioneerd bent.
Ik wil je vragen om mijn woorden
Niet uit hun verband te halen.
Het is achterdocht, meer niet.

OTHELLO Dat zal ik niet doen.

JAGO Als je dat doet
Dan krijgen mijn woorden
Een vreselijke uitwerking, onbedoeld.
Cassio is een heel goede vriend en –
Othello, ik zie dat je geëmotioneerd bent.

OTHELLO Nee, niet echt geëmotioneerd.
Ik geloof dat Desdemona trouw is.

JAGO Lang mag ze dat blijven en
Lang mag jij dat blijven
geloven.

OTHELLO En toch, als de natuur eenmaal afwijkt –

JAGO Ja, dat is het punt.
Ik zeg het even heel bot:
Niet ingaan op de vele toenaderingen
Van mannen uit haar eigen milieu
Met dezelfde huidskleur
En van hetzelfde niveau
Waar je je van nature toe voelt aangetrokken –
Tsja. Zulk ontaard gedrag wijst haast op een
Obsessieve hang naar decadentie.
Begrijp me goed, ik heb het hier niet specifiek

Over haar, hoewel, als haar gezond verstand straks
weer ontwaakt

Vrees ik dat ze je gaat vergelijken met haar
landgenoten.

En spijt krijgt.

OTHELLO 't Is goed, 't is goed. Ga maar.

Hou me op de hoogte.

Vraag je vrouw op te letten.

Laat me nu maar, Jago.

JAGO Dan ga ik maar.

OTHELLO Waarom ben ik met haar?

Die brave praatpaal weet meer, ziet meer, denkt
meer, veel meer

Dan hij loslaat.

JAGO Othello, ik wil je vragen om het los te laten.

De tijd doet zijn werk wel.

Natuurlijk moet Cassio zijn rang terug krijgen

Hij is er uitermate geschikt voor,

Maar als je het nog even kan uitstellen

Kan je hem en zijn bedoelingen doorgronden.

Let op Desdemona, of ze aandringt op zijn
rehabilitatie

En vooral met hoeveel kracht en passie.

Daar maak je veel uit op.

Realiseer je ondertussen dat ik me door mijn
angsten laat leiden

– iets dat ik met reden vrees –

en beschouw haar als onschuldig, als je blijft.

OTHELLO Ik zal me beheersen.

JAGO Dan ga ik nu echt.

OTHELLO Die gast is echt te vertrouwen.

Hij analyseert haarscherp

De mechanismen van de mens.

Als zij inderdaad een wild paard blijkt te zijn

Dan snijd ik de teugels door en laat haar over
Aan het lot. In gallop. Hop hop. Klop klop.

Ze is weg.

Misschien omdat ik zwart ben en niet zo'n
gladjakker

Als die salonridders.

Misschien omdat het verval zich al aandient
– valt trouwens best mee –.

Hoe dan ook, ik ben bedrogen

En ik walg van haar.

Dat lucht op.

Zo'n relatie is toch ook een vloek.

Ik kan zeggen: ze is van mij.

Maar haar verlangens zijn dat niet.

Ik ben nog liever een pad in een schimmelkelder,

Dan dat ik een hoekje van mijn geliefde aan iemand
anders overlaat.

Dat is de pest van succes.

Je valt nog dieper dan die sukkels daar beneden.

Het is onvermijdelijk. Net als de dood.

Wij worden geboren met horens op ons hoofd.

DESDEMONA Dag lieve schat.

Die vriendelijke eilandbewoners zitten op je te
wachten

Aan het banket.

OTHELLO Dat is niet goed van me.

DESDEMONA Waarom praat je zo mat?

Voel je je niet lekker?

OTHELLO Ik heb een steek in mijn voorhoofd, hier.

DESDEMONA Gewoon te weinig slaap, gaat wel weer
over.

Knoop mijn sjaaltje maar om je hoofd.

Dan is het weg binnen een uur.

OTHELLO Hij is te klein.

Laat maar.

Kom, we gaan naar binnen.

DESDEMONA Ik vind het zo erg voor je dat je je niet goed voelt.

EMILIA Ik ben blij dat ik dit sjaaltje vind.

Haar eerste cadeautje van Othello.

Die gek van een man van me heeft me al honderd keer gevraagd

Het te stelen, maar het is haar zo dierbaar,
En van Othello mag ze het nooit verliezen,
Dat ze het altijd bij zich draagt.

Ik laat het eerst namaken en geef dat aan Jago.

Ik weet niet wat hij er mee wil gaan doen,
Maar hij doet maar.

JAGO Nee maar.

Wat doe jij hier alleen?

EMILIA Doe niet zo bot.

Ik heb iets voor je.

JAGO Wat voor iets?

Een lekker iets?

EMILIA Ha?

JAGO Of een vies iets?

EMILIA Jezus man.

Wat geef je me voor dat sjaaltje?

JAGO Welk sjaaltje?

EMILIA Welk sjaaltje?

Dat Othello aan Desdemona gaf
En jij me zo vaak vroeg te stelen.

JAGO Heb je het gestolen?

EMILIA Nee, ze heeft het per ongeluk laten vallen.
En ik heb het toevallig gevonden.

Kijk, hier is het.

JAGO Heel goed meisje.

Geef maar.

EMILIA Wat ga je er mee doen
Dat ik het zonnodig moest stelen?

JAGO Wat gaat jou dat aan?

EMILIA Als het niet voor iets zinnigs is
Geef het dan terug.

Desdemona wordt gek als ze het kwijt is.

JAGO Gaat je niets aan.

Ik kan het gebruiken.

Bye bye.

Want zoals mijn oma altijd zei:

Giftig van natuur is mijn'rende argwaan

Die in den aanvang schier onschuldig smaakt

Maar als zijn werking op het bloed begint

Gelijk een mijn vol zwavel brandt.

Daar is mijn vriend weer.

Opium of valium

Alle roesmiddelen van de wereld

Bezorgen hem nooit meer die zoete slaap

waar hij gisteren nog zo van genoot.

OTHELLO Ah. Ontrouw.

Zij.

Mij.

Ah.

JAGO Kom op, Othello.

Stop daarmee.

OTHELLO Ga weg.

Verdwyn.

Je hebt me op de pijnbank gelegd.

Nee, ik zweer het je

Ik word liever duizend keer bedrogen

Dan het één keer te weten.

JAGO Wat krijgen we nou?

OTHELLO Wat wist ik van haar geheime geile
uurtjes?

Ik zag niet, dacht niet, had geen pijn.
Ik sliep elke nacht goed, at goed, was fris en vrolijk.
Proefde Cassio's kussen niet op haar lippen.
Als ik beroofd ben en niets mis
Zeg het me dan niet en ik ben niet beroofd.

JAGO Wat erg om te horen.

OTHELLO Van mij mag het hele legerkamp,
Zelfs het kanonnenvlees, haar lieve lijfje verslinden
Zolang ik maar niets weet.

Weg, voor eeuwig, mijn gemoedsrust
Weg ook mijn geluk.

Weg, helmenzee en grootse oorlogen
Die de ambitie glans geven.

O, Weg, weg mijn briesend paard, mijn juichende
trompet,

Opzweepende trommel, krijsende fluit,
fiere vaandel en weg het hele wezen,
de trots, schittering en ijzeren discipline
van de dodelijke oorlogsmachine
die zijn keel kapot schreeuwt
om de donder te overtreffen.

Weg: Othello is gecastreerd.

JAGO Hoe kan dat nou?

OTHELLO Klootzak.

Bewijs dat ze een hoer is

Toon het me, ik wil het met eigen ogen zien.

Anders maak ik je af als een straathond.

JAGO Zijn we zo diep gezonken?

OTHELLO Laat het me zien

Of bewijs het me met een aan zekerheid grenzende
waarschijnlijkheid.

Anders ben je dood.

JAGO Luister nou, lieve vriend...

OTHELLO Als je haar besmeurt en mij martelt

Kan je elke vorm van genade vergeten.
Erger dan dit kan je het niet maken,
ook al vergas je daarna nog een heel continent.

JAGO Mijn god. Ik ben sprakeloos.

Ben jij een man? Heb je een hart, heb je verstand?
Ontsla me.

Ik ben een idioot. Mijn oprechtheid keert zich tegen
me.

Verschrikkelijke wereld.

Kijk dan, kijk dan, wereld,

Het is gevaarlijk open en eerlijk te zijn.

Ik dank je voor dit inzicht.

De liefde voor mijn vriend ban ik uit,
want die liefde leidt tot deze vernedering.

OTHELLO Nee, stop

Je moet eerlijk zijn.

JAGO Ik moet verstandig zijn

Eerlijk zijn is dom.

Je vernietigt wat je redden wil.

OTHELLO Ik weet niet wat ik moet denken;

Desdemona is trouw en zij is het niet

Jij bent eerlijk en je bent het niet.

Ik moet bewijzen hebben.

Haar naam, zo zuiver als Diana's gezicht,

Is nu zo besmeurd en zwart als mijn eigen kop.

Zolang er nog een touw of een mes, gif, vuur

Of een kolkende rivier is, kan ik dit niet verdragen.

Ik wil zekerheid.

JAGO Ik zie dat de passie aan je vreet.

Het spijt me dat ik iets heb gesuggereerd.

Je wil zekerheid?

OTHELLO Wil? Moet. Zal.

JAGO En kan.

Het krijgen.

Maar hoe.

Hoe krijg je zekerheid.

Door haar schaapachtig te begluren?

Terwijl ze doorgesmeerd wordt?

OTHELLO Dood. Dood. Dood.

JAGO Het wordt nog een hele klus, denk ik,

Om ze zover te krijgen.

Ze zullen wel gek zijn om onder toezicht
met elkaar te vogelen.

Wat dan? Hoe verder?

Wat zal ik zeggen? Waar vinden we zekerheid?

Je krijgt dit nooit te zien

Al waren ze zo heet als bokken, geil als apen

Wulps als loopse wolven en roekeloos

als bezopen trollen.

Maar als getuigenverklaringen en

Indirecte bewijzen – die de waarheid ook boven tafel
krijgen –

Jou zekerheid bieden, dan krijg je die.

OTHELLO Geef me een sluitend bewijs van haar
ontrouw.

JAGO Ik heb moeite met zo'n opdracht.

Maar nu ik eenmaal deze weg ben ingeslagen

Door mijn eigen stomme eerlijkheid en liefde,

Zal ik doorgaan.

Nee, laatst logeerde ik bij Cassio

En door enorme kiespijn kon ik niet slapen.

En nou heb je van die mensen

Die in hun slaap loslippig worden – zo iemand is
Cassio.

In zijn slaap hoorde ik hem zeggen: 'lieve

Desdemona

We moeten voorzichtig zijn en onze liefde
verbergen.'

En toen greep hij mijn hand vast, kneep erin,
kreunde:

'o heerlijk schepsel' en kustte me vol op mijn mond
zoog mijn tong er bijna uit, legde zijn been over
mijn dij

en zuchtte, en kustte, en riep toen: 'Waarom heeft
die

barbaar jou gevonden, godverdomme.'

OTHELLO O. Verschrikkelijk. Verschrikkelijk.

JAGO Hé, het was maar een droom.

OTHELLO Maar wel een die wijst op een eerdere
ervaring.

JAGO Ja, ook al was het maar een droom, het maakt
ze zwaar verdacht,

En het kan bewijzen ondersteunen die nu nog dun
zijn.

OTHELLO Ik scheur haar aan stukken.

JAGO We moeten ons nog beheersen

We hebben nog niets gezien

Ze kan eerlijk zijn – nog.

Maar vertel eens

Jij hebt haar toch wel eens met zo'n sjaaltje met
aardbeienmotief erop gezien?

OTHELLO Die heb ik 'r gegeven, mijn eerste cadeau.

JAGO Dat weet ik niet, maar met zo'n sjaaltje –

– Ik weet honderd procent zeker dat die van haar
was –

zag ik Cassio zijn baard afvegen.

OTHELLO Als het die is –

JAGO Als het die is, of een van haar andere –

Met de bewijzen die we hebben, pleit het tegen haar.

OTHELLO Ik wou dat die slaaf veertigduizend levens
had.

Eén is te weinig, te schraal voor mijn wraak.

Nu weet ik het zeker. Kijk eens, Jago
Al mijn ijdele liefde blaas ik zo de hemel in
Bye bye!

De zwarte wraak mag tevoorschijn komen uit de
diepe hel

De liefde mag zijn kroon en troon inleveren bij de
meedogenloze haat.

Mijn borstkas klapt uit elkaar van deze giftige last.

JAGO Blijf nou even rustig.

OTHELLO Bloed, bloed, bloed.

JAGO Rustig, zeg ik, misschien verander je nog van
gedachte.

OTHELLO Nooit, Jago, nooit.

Ik ben een zee die geen eb meer kent.

Mijn moordzuchtige gedachten rollen voort

En kijken niet meer om, zullen geen liefde meer
toelaten

Totdat een nietsontziende wraak ze weer opslokt.

Dat zweer ik plechtig.

JAGO Nog niet opstaan.

Wees getuige

Eeuwig gloeiende kolen daarboven

Natuurkrachten die ons omgeven

Wees getuige

Dat Jago hier zijn hoofd, handen en hart

In dienst stelt van de bedrogen Othello.

Uit empathie zal ik aan de meest bloedige opdracht

Gehoorzamen.

OTHELLO Bedankt voor je vriendschap.

Het betekent alles voor me.

En ik zet je meteen aan het werk.

Binnen drie dagen wil ik van je horen

Dat Cassio niet meer leeft.

JAGO Mijn vriend is dood.

Het is gebeurd – op jouw verzoek.
Maar laat haar in leven.

OTHELLO Godverdomme. Slinkse kat.
Godverdomme. Godverdomme.

Kom met me mee.

Ik trek me terug en denk na hoe ik haar effectief
Van kant maak.

Jij bent nu mijn luitenant.

JAGO Voor altijd de jouwe.

6

ACT III-4

DESDEMONA Waar heb ik dat sjaaltje toch verloren?

EMILIA Weet ik niet, Desdemona.

DESDEMONA Ik had liever mijn portemonnee
verloren, echt waar.

Gelukkig is Othello zelfverzekerd

En niet jaloers

Anders zou hij er van alles achter zoeken.

EMILIA Is hij niet jaloers?

DESDEMONA Wie, hij?

Nee, dat heeft de tropische zon er wel uitgebrand.

EMILIA Kijk daar komt hij.

DESDEMONA Nu laat ik hem niet meer los.

Laat Cassio maar komen.

Hoe is het met je, Othello?

OTHELLO Goed.

En met jou?

DESDEMONA Goed.

OTHELLO Geef me je hand.

Deze hand is vochtig.

DESDEMONA Toch is hij nog jong en zorgeloos.

OTHELLO Dat wijst op een vol en gul hart.

Heet, heet en vochtig.

Die hand van jou vraagt om

Een strenge vrijheidsbeperking,

Vasten en bidden

Veel zweepslagen, goddelijke devotie

Want hier hebben we een jonge, zweterige duivel

Die in opstand komt.

Het is een mooie hand

Een vrije hand.

DESDEMONA Dat kan je wel zeggen

Want dit was de hand die jou mijn hart gaf.

OTHELLO Een vrijgevige hand.

Vroeger gaf je je hand met je hart

Tegenwoordig geef je je hand, niet je hart.

DESDEMONA Dat snap ik niet.

Vooruit, je belofte.

OTHELLO Welke belofte, scheetje?

DESDEMONA Ik heb Cassio laten halen om met jou te spreken.

OTHELLO Ik heb een lopende druipneus en een rauwe ontstoken keel.

Mag ik je sjaal even.

DESDEMONA Alsjeblieft.

OTHELLO Die ik je gaf.

DESDEMONA Die heb ik niet bij me.

OTHELLO Niet?

DESDEMONA Nee, echt niet.

OTHELLO Dat is heel erg.

Mijn moeder kreeg hem van een Egyptenaar.

En hij heeft speciale krachten.

Zolang je hem hebt blijf je verliefd op degene die hem je gaf.

Maar als je hem verliest of weggeeft is de ellende niet te overzien.

DESDEMONA Is dat mogelijk?

OTHELLO Natuurlijk.

Hij heeft magische krachten.

Hij is geverfd met mummiesap

Geperst uit maagdenharten.

DESDEMONA Is dat waar?

OTHELLO Heel waar.

Pas er dus goed op.

DESDEMONA Had ik hem maar nooit gekregen.

OTHELLO Ha. En waarom dan?

DESDEMONA Waarom praat je zo vreemd en opgewonden?

OTHELLO Is hij kwijt? Is hij weg?

Zeg dan, is hij verdwenen?

DESDEMONA Waar gaat dit over?

OTHELLO Wat zeg je?

DESDEMONA Hij is niet kwijt, maar

Wat als dat wel zo was?

OTHELLO Hè?

DESDEMONA Hij is niet kwijt, zeg ik.

OTHELLO Haal hem, laat hem zien.

DESDEMONA Ja, maar niet nu.

Dit is een truc om mijn verzoek te omzeilen.

Alsjeblieft, neem Cassio weer aan.

OTHELLO Haal het sjaaltje, ik word helemaal draaijerig.

DESDEMONA Kom op, je vindt nooit meer zo'n capabele man.

OTHELLO Het sjaaltje.

DESDEMONA Alsjeblieft, ik wil het over Cassio hebben.

OTHELLO Het sjaaltje.

DESDEMONA Een man die zijn carrière op jouw liefde gebouwd heeft
Naast je vocht –

OTHELLO Het sjaaltje.

DESDEMONA Echt, dit kan je niet maken.

OTHELLO Godverdomme.

EMILIA En deze man is niet jaloers?

DESDEMONA Zo heb ik hem nog nooit meegemaakt.

EMILIA Mannen zijn net magen en wij hun voedsel.
Ze schrokken ons gulzig naar binnen
En als ze vol zitten
Rispen ze ons weer op.

7

ACT IV-1

JAGO Denk je echt?

OTHELLO Of ik dat denk, Jago?

JAGO Wat dan, stiekem een beetje kussen?

OTHELLO Kussen mag niet.

JAGO Of naakt wat uurtjes met haar vriend
In bed liggen, zonder slechte bedoelingen.

OTHELLO Naakt in bed, Jago, zonder slechte bedoelingen?

Dat is de duivel beledigen.

Met goede bedoelingen dat soort dingen doen
is als de duivel die gebak komt brengen in de hemel.

JAGO Maar als ze niets doen, dan zie je dat toch door de vingers.

Kijk als ik mijn geliefde een sjaaltje geef –

OTHELLO Wat dan?

JAGO Nou, dan is dat van haar

En als het van haar is

Mag ze, denk ik, dat aan een andere man geven.

OTHELLO Haar oprechtheid is ook van haar:

Mag ze die ook weggeven?

JAGO Haar oprechtheid is onzichtbare materie

Veel mensen bezitten het die het niet hebben.

Maar ja, zo'n sjaaltje –

OTHELLO Godver, ik wou dat ik het was vergeten.

Jij zei – 't lijkt wel alsof er een raaf

In mijn geheugen zit te pikken –

Jij zei dat hij mijn sjaaltje had.

JAGO Ja, en wat dan nog?

OTHELLO Echt goed klinkt dat niet.

JAGO Als ik nou zou zeggen dat ik hem jou heb zien bedriegen?

Of hem hoorde zeggen – sommigen hitsige gasten kunnen nooit

Hun klep houden als ze een opdringerig vrouwtje genomen hebben –

OTHELLO Zei hij iets?

JAGO Jazeker.

Maar, geloof me, niets wat hij niet meteen ontkennen zal.

OTHELLO Wat zei hij?

JAGO God, dat hij – ik weet het niet.

Dat hij –

OTHELLO Wat? Wat?

JAGO Lag.

OTHELLO Bij haar?

JAGO Bij haar, op haar, wat je wil.

OTHELLO Bij haar lag? Op haar lag? Lag, lag, lach
maar, lach me maar uit.

Op haar lag! Christus, wat obsceen. –

Sjaaltje. Bekentenis. Sjaaltje. –

Bekennen en hem dan voor zijn moeite ophangen.

Eerst ophangen en dan bekennen.

Ik sta helemaal te trillen.

Dit duistere gevoel duidt erop dat mijn angsten juist
zijn.

Het zijn niet de woorden waarvan ik beef.

Bwah.

Neuzen, oren en lippen.

Het kan toch niet?

Beken. Sjaaltje. Duivel.

valt flauw

8

ENTRE-ACT

Chaib wil Gillis helpen

Kuno houdt hem tegen

komt weer bij

JAGO Gaat het? Heb je je hoofd niet pijn gedaan?

OTHELLO Maak je me belachelijk?

JAGO Jou belachelijk maken?

Nee, absoluut niet.

Ik wou dat je je problemen droeg als een man.

OTHELLO Een man met horens op is een monster en een beest.

JAGO Dan lopen er heel wat beesten rond in een drukke stad,
En heel wat monsters in pak.

OTHELLO Heeft hij bekend?

JAGO Kom op, wees een man,
En bedenk dat iedere baardmans onder hetzelfde juk gebukt gaat.

Miljoenen liggen 's nachts tussen lakens
Die door anderen zijn besmeurd.

Jij staat er beter voor,
Maar het blijft een satanische grap
Om in je veilige bed
Zonder argwaan

De lippen van je overspelige geliefde te kussen.

Nee, ik wil het weten

Zodat ik weet wat ik ben

En weet wat zij zal worden.

OTHELLO Scherp opgemerkt, absoluut.

JAGO Wacht.

Even een kleine oefening in geduld.

Toen jij net bewusteloos was –

Niet echt een teken van mannelijkheid –
Stond Cassio hier opeens.

Ik heb hem **we** weg geloodst, verzon een

Aanvaardbaar excuus voor jouw flauwte

En vroeg hem later terug te komen voor een gesprekje.

Wat hij beloofde.

Verstop je en wees getuige van de neerbuigende en spottende trekken op zijn gezicht.

Ik laat hem namelijk het hele verhaal opnieuw vertellen

Waar, hoe, hoe vaak, hoe lang en wanneer
Hij het met Desdemona deed en weer zal doen.
Let vooral op zijn houding.

Alsjeblieft beheers je
Anders ben je voor mij een sentimenteel wijf.

OTHELLO Luister Jago.

Ik zal mijn geduld zeer listig inzetten,
Maar – hoor je me – ook zeer bloedig.

JAGO Dat lijkt me heel goed, Othello.

Maar alles met mate.

Verstop je nu maar.

9

ENTRE-ACT

*Jago praat met Cassio laatdunkend over diens
favoriete hoer. Maar hij laat Othello geloven dat het
over Desdemona gaat.*

OTHELLO Hoe zal ik hem vermoorden?

JAGO Zag je hem lachen om zijn eigen laffe daad?

OTHELLO Jago.

JAGO En zag je het sjaaltje?

OTHELLO Was het die van mij?

JAGO Absoluut die van jou.

En hoe hij haar ophemelde, die dwaze vrouw, jouw
geliefde.

Zij gaf het aan hem en hij gaf het aan zijn favoriete
hoer.

OTHELLO Ik wil hem doden, negen jaar lang.

Heerlijke, prachtige, lieve vrouw.

JAGO Je moet haar vergeten.

OTHELLO Ja, ze mag wegrotten en vergaan en terug naar de hel vannacht,
Haar leven is voorbij.

Nee, mijn hart is versteend; het doet pijn, als ik hem streel.

Er is geen liever wezen op de wereld:

In bed bij een keizer, kan ze hem alles bevelen.

JAGO Nee, je bent verkeerd bezig.

OTHELLO Ze zal hangen, ik beschrijf alleen maar hoe ze is:

Ze kan fantastisch naaien, beheerst virtuoos haar instrument.

Haar gouden keeltje temt elke wilde beer

Met zoveel kunde en fantasie.

JAGO Dat maakt het alleen maar erger.

OTHELLO Duizend keer erger, duizend keer.

En eigenlijk zo'n zacht karakter.

JAGO Ja, te zacht.

OTHELLO Nee, inderdaad.

Het is toch zo jammer, Jago –

O, Jago, 't is zo jammer, Jago.

JAGO Als je zo blijft kwijlen over haar immorele gedrag

Laat 'r dan haar gang gaan

Want als het jou niet raakt, wie dan wel?

OTHELLO Ik zaag haar in stukken.

Mij horens opzetten.

JAGO Het is gemeen van haar.

OTHELLO Met Cassio, mijn luitenant.

JAGO Nog gemener.

OTHELLO Bezorg me wat vergif, Jago, vannacht.

Ik ga niet in discussie met haar

Anders brengt haar zalige lichaam mij op andere gedachten.

Vannacht, Jago.

JAGO Doe het niet met vergif, wurg haar in bed –
In hetzelfde bed dat ze besmeurd heeft.

OTHELLO Goed, goed, gerechtigheid, dat voelt goed.
Heel goed.

JAGO En laat Cassio maar aan mij over.
Vannacht hoor je meer.

OTHELLO Uitstekend, goed.

IO

ACT IV-2

OTHELLO Dus je hebt nooit iets gezien?

EMILIA En niets gehoord en haar nooit verdacht.

OTHELLO Jawel, je hebt Cassio met... haar samen
gezien.

EMILIA Maar ik zag niets verkeerds
En ik kon elke lettergreep horen die ze zeiden.

OTHELLO Hoezo, fluisterden ze nooit?

EMILIA Nooit.

OTHELLO Of stuurden ze je nooit weg?

EMILIA Nooit.

OTHELLO Voor haar waaier, haar handschoen, haar
masker of iets?

EMILIA Nooit.

OTHELLO Dat is vreemd.

EMILIA Ik weet zeker dat ze je trouw is
Echt waar.

Als je er anders over denkt

Verjaag die gedachte dan
Want hij infecteert je hart.
Als een smeerlap jou dit ingefluisterd heeft
Verdient hij de ergste straf

OTHELLO Vraag of ze hierheen komt. Schiet op.
Ze zegt van alles.

Maar het blijft een hoer die al die smerige
geheimpjes
Goed bewaakt.

En zij hangt vrolijk de heilige maagd maria uit.

DESDEMONA Othello, wat wil je?

OTHELLO Alsjeblieft, schatje, kom hier.

DESDEMONA Wat is er dan?

OTHELLO Ik wil je ogen zien
Kijk me aan.

DESDEMONA Wat is dit voor iets engs.

OTHELLO Een van je taken, Emilia,
Is om de copulanten alleen te laten, deur op slot.
Kuch of hoest 'ahum' als er iemand komt.
Aan de slag, aan de slag. Weg.

DESDEMONA Alsjeblieft, waar heb je het over?
Ik begrijp je woede uit je woorden
Maar je woorden zelf niet.

OTHELLO Zeg. Wat ben jij?

DESDEMONA Je vrouw, lieverd.
Je trouwe, lieve vrouw.

OTHELLO Kom, zweer het en vervloek jezelf.
Zodat de duivel weet waar hij zijn moet
En zich niet vergist in jouw poppengezicht.
Vervloek jezelf twee keer.
Zweer dat je me trouw bent.

DESDEMONA Ik ben het en dat is genoeg.

OTHELLO Je bent het ja, onbetrouwbaar als de hel.

DESDEMONA Wie dan? Met wie dan? Hoe ben ik
onbetrouwbaar?

OTHELLO Ah, des Demons. Weg, weg, weg.

DESDEMONA Vreselijke dag.

Waarom huil je?

Veroorzaak ik die tranen?

Denk je soms dat mijn vader er achter zit dat je
wordt teruggeroepen?

Leg de schuld dan niet bij mij.

Wijst hij jou af

Dan wijst hij mij ook af.

OTHELLO Als ik zware tegenslagen moest doorstaan,
Er allerlei ziektes en schandalen op mijn hoofd
neerdaalden

De hongerdood mij recht in de ogen keek

Ikzelf en al mijn hoop gevangen werden gezet

Dan nog zou ik ergens in mijzelf één druppel geduld
hebben gevonden.

Maar om voor eeuwig aangewezen te worden
als het vaste onderwerp van spot!

Ja, ook dat zou ik nog kunnen verdragen, goed zelfs,
heel goed.

Maar om daar waar ik mijn hart in bewaring heb
gegeven

Waar ik leef of sterf

De bron waaruit mijn levensstroom vloeit

Of anders opdroogt – om daarvan geweerd te worden

Of er een stortbak voor vieze parende padden van te
maken.

Nu verbleken je wangen, Geduld, jonge engel met je
rode lippen,

Ja, nu is je blik zo grimmig als de hel.

DESDEMONA Ik hoop dat je denkt dat ik trouw ben.

OTHELLO O ja, als zomervliegen op de vleesmarkt

Die elkaar al bespringen zodra ze zijn ontpopt.
Onkruid ben je, dat mooi en geurig lijkt
maar de zintuigen prikt en steekt.
Ik wou dat je nooit geboren was.

DESDEMONA Jezus, heb ik onbewust iets vreselijks
gedaan?

OTHELLO Is dit witte vel soms gemaakt om er 'hoer'
op te schrijven?

Iets gedaan.

Gedaan?

Straathoer.

Iets gedaan.

De maan verduistert van schaamte.

Zelfs de losbandige wind verstopt zich in de diepste
grotten

en wil er niks over horen.

Iets gedaan.

Schaamteloze slet.

DESDEMONA Dit gaat echt te ver.

OTHELLO Ben je geen slet?

DESDEMONA Nee, ik dacht het niet.

Als het beschermen van dit lichaam voor mijn
geliefde

Tegen indringers van buiten af

Betekent dat ik geen slet ben

Dan ben ik het niet.

OTHELLO Wat? Geen hoer?

DESDEMONA Nee, bij alles wat ik liefheb.

OTHELLO Is dat mogelijk?

DESDEMONA Wat een meelijwekkende toestand.

OTHELLO Het spijt me zeer.

Ik dacht even dat je die geslepen hoer uit Venetië
was

Die met Othello trouwde.

Jij. Madam.

Die de deur naar de hel bewaakt – jij, jij, ja jij.

Het zit erop voor ons.

Hier is geld voor je moeite.

Doe de deur maar op slot en mondje toe.

II

ACT V- 2

OTHELLO 't Is haar misdaad, 't is haar misdaad, mijn
god

ik zeg het niet hardop, maagdelijke sterren

't is haar misdaad. Toch zal ik haar bloed niet laten
vloeien

of in haar sneeuw witte huid snijden, glad als
marmer.

Toch zal ze sterven, anders bedriegt ze nog meer
mannen.

Doof het licht en doof dan het licht.

Als ik jou uitblaas, beste vlam

En ik heb spijt

dan geef ik je je licht weer terug.

Maar als ik jouw licht doof

Volmaakte creatie van de natuur

Weet ik niet waar ik Prometheus' vuur kan vinden

Om je weer te laten ontvlammen.

Als ik een roos pluk

Bloeit ze niet verder

Maar verwelkt.

Ongeplukt geniet ik van je geur.

Zoete adem

Die bijna het zwaard van de gerechtigheid breekt.
Nog een keer en nog een keer.
Zo moet je zijn als je dood bent:
Ik vermoord je
En blijf van je houden.
Nog een keer. De laatste keer.
Zo lief was nooit zo dodelijk.
Ik moet huilen
Maar het zijn wrede tranen.
Mijn pijn is groots.
Ik straf uit liefde.
Ze wordt wakker.

DESDEMONA Wie ben je? Othello?

OTHELLO Ja, Desdemona.

DESDEMONA Kom je in bed, schat?

OTHELLO Heb je je gewassen?

DESDEMONA Ja, schat.

OTHELLO Als er nog een misdaad is

Waarmee je niet in het reine bent

Zuiver dan ook je geweten.

DESDEMONA Maar wat bedoel je daarmee, schat?

OTHELLO Doe het gewoon

En hou het kort.

Ik ga daar staan.

Ik zal je niet onvoorbereid doden

Nee, in godsnaam

Ik zal je ziel niet doden.

DESDEMONA Zeg je nou doden?

OTHELLO Ja, inderdaad.

DESDEMONA Mijn god.

OTHELLO Amen, dan maar.

DESDEMONA Als je dat zegt, dan dood je me niet.

OTHELLO Hmm.

DESDEMONA Toch ben ik bang voor je.

Als je zo kijkt met die moordzuchtige blik.
Waarom ik bang ben weet ik niet
Want ik heb niets gedaan.
Maar toch ben ik bang.

OTHELLO Denk eens aan je fouten.

DESDEMONA Dat mijn liefde te groot is.

OTHELLO Ja, en daarom moet je dood.

DESDEMONA

Dat is onnatuurlijk, doden omdat ik liefheb.
Wat zit je op je onderlip te bijten?
Er kolkt een vuur van binnen, je lichaam trilt.
Dit wijst op iets
Maar ik hoop
Ik hoop
Niet op mij.

OTHELLO Rustig, stil maar.

DESDEMONA Goed. Nou: wat is er aan de hand?

OTHELLO Het sjaaltje dat ik zo mooi vond
En je gaf
Gaf jij aan Cassio.

DESDEMONA Nee, dat zweer ik je.

Haal hem hierheen en vraag het hem.

OTHELLO Lieve engel pas op
Pas op voor meined.
Je ligt op je sterfbed.

DESDEMONA Ik?

Maar niet om nu al te sterven.

OTHELLO Ja, onmiddellijk.

Biecht daarom vrijuit je fouten op
Want elk van de aanklachten ontkennen
Zal de de uitvoering van mijn plan
Niet kunnen frustreren of ongedaan maken.
Je moet sterven.

DESDEMONA O, mijn god, heb medelijden met me.

OTHELLO Ik zeg amen.

DESDEMONA Heb medelijden met me, Othello.

Ik heb je nooit iets misdaan

Nooit meer van Cassio gehouden

Dan als van een goede vriend

Ik heb hem nooit iets bijzonders gegeven.

OTHELLO Godverdomme, ik zag mijn sjaaltje in zijn hand.

Leugenaar, jij versteent mijn hart

En maakt een moord

Van wat ik als offer bedoeld had.

Ik zag het sjaaltje.

DESDEMONA Hij moet het gevonden hebben.

Ik heb het hem nooit gegeven.

Haal hem hierheen

En laat het hem zelf zeggen.

OTHELLO Hij heeft het gezegd.

DESDEMONA Wat?

OTHELLO Dat hij je gebruikt heeft.

DESDEMONA Hoe dan? Ongeoorloofd?

OTHELLO Ja.

DESDEMONA Zoiets zegt hij niet.

OTHELLO Inderdaad, hij zwijgt voortaan.

Daar heeft mijn vriend Jago voor gezorgd.

DESDEMONA Het is toch niet waar?

Is hij dood?

OTHELLO Was elk haar op zijn hoofd een leven

Dan zou mijn wraak ze stuk voor stuk naar binnen werken.

DESDEMONA Hij is in de val gelokt en ik ben verloren.

OTHELLO Rot op, hoer

Een beetje om hem gaan zitten janken waar ik bij sta?

DESDEMONA Stuur me weg, maar vermoord me niet.
OTHELLO Liggen, hoer.
DESDEMONA Laat me vannacht nog leven, vermoord me morgen.
OTHELLO Als jij je verzet...
DESDEMONA Een half uur maar.
OTHELLO Ik ben begonnen en kan niet meer stoppen—
DESDEMONA Een laatste gebedje, alsjeblieft.
OTHELLO Te laat.
DESDEMONA O, Othello. Othello. Othello.
EMILIA Othello, Othello. Doe open. Othello, Othello.
OTHELLO Wie roept daar?
EMILIA Doe open. Othello. Othello.
OTHELLO Wie is daar?
EMILIA O, Othello, ik moet je spreken.
OTHELLO Het is Emilia.
Wacht even.
EMILIA Alsjeblieft, ik moet met je praten. O, Othello.
OTHELLO Ik kom eraan, Emilia.
Waar ben je?
Wat is er nou toch allemaal?
EMILIA Er is daar een vreselijke moord gepleegd.
OTHELLO Wat? Nu?
EMILIA Ja, nu.
OTHELLO Het is de schuld van de maan.
Ze komt te dicht bij de aarde en maakt iedereen gek.
EMILIA Cassio heeft Rodrigo vermoord.
OTHELLO Rodrigo dood? En Cassio dood?
EMILIA Nee, Cassio is niet dood.
OTHELLO Cassio niet dood?

EMILIA Wie heeft dat gedaan?

OTHELLO Niemand. Ikzelf.

Hoe zou ze vermoord zijn?

EMILIA Ja, wie weet het?

OTHELLO Ik heb het niet gedaan.

Ze ging vreemd, het was een hoer.

EMILIA Je liegt. Je bent gek.

OTHELLO Ze was een valse slang.

EMILIA En jij een bloedwolfduivel.

Ze was hondstrouw.

OTHELLO Cassio heeft haar genaaid.

Vraag het je man maar.

Hang me op in de hel

Als ik geen goede reden had

Om naar dit extreme middel te grijpen.

Je man weet alles.

EMILIA Mijn man?

OTHELLO Je man.

EMILIA Dat ze vreemd ging?

OTHELLO Ja, met Cassio.

Anders had ik nooit, nooit, nooit zoiets gedaan.

EMILIA Mijn man?

OTHELLO Ja, hij was de eerste die het me vertelde.

Eerlijk als hij is.

Hij walgt van de zure geur van zielig gefriemel.

EMILIA Mijn man?

OTHELLO Waarom herhaal je dat steeds?

Je man, ja.

EMILIA Mijn man zei dat ze vreemdging?

OTHELLO Hij, ja.

Ik zeg toch, je man.

Ken je dat woord?

Mijn vriend, jouw man.

De eerlijke, eerlijke Jago.

EMILIA Als hij dat zegt, mag hij stukje bij beetje weggroten.

Hij liegt dat hij scheel ziet.

Ze was stapelgek op dat gore koopje van haar.

OTHELLO Wat!

EMILIA Doe wat je wil.

Je bent de hemel niet waard

En je bent haar niet waard.

OTHELLO Hou je bek nou maar.

EMILIA Sukkel. Dwaas. Achterlijke barbaar.

Wat je hebt gedaan–

Ik ben niet bang voor je zwaard–

Zal ik ronschreeuwen

Al sterf ik twintig keer.

Help, help, ho, help.

Deze aap heeft mijn Desdemona vermoord.

Moord. Moord.

Mooi werk, Jago, dat moordenaars de schuld op jou afschuiven.

Als jij een man bent zeg dan dat hij liegt.

Hij beweert dat jij zei dat Desdemona ontrouw was.

Ik weet dat je dat niet hebt gedaan, jij bent niet zo gemeen.

Zeg het.

Ik ben zo verdrietig.

JAGO Ik zei hem wat ik dacht.

Ik zei niets meer dan wat hij zelf als waar heeft ondervonden.

EMILIA Maar heb je hem ooit gezegd dat ze ontrouw was?

JAGO Ja.

EMILIA Je hebt gelogen.

Een verschrikkelijke leugen.

Een leugen, een gemene leugen.

Zij ontrouw met Cassio.

Zei je met Cassio?

JAGO Met Cassio, ja.

Kom, hou je mond.

EMILIA Nee, ik hou m'n mond niet.

Ik moet praten.

Desdemona ligt hier in bed, vermoord.

En door jouw leugens is die moord gepleegd.

Gemeen, gemeen, gemeen.

Ik heb het door – ik ruik het – o, gemeen.

Ik dacht het al.

Ik maak mezelf van kant.

O, gemeen, gemeen.

JAGO Ben je helemaal gek geworden?

Schiet op, ga naar huis.

EMILIA Jago, waarschijnlijk ga ik nooit meer naar huis.

OTHELLO O, o, o.

EMILIA Ja, stort jij maar neer en schreeuw maar.

Want je hebt liefste en puurste wat er bestaat

Gedood.